

KOMUNIKATY

WYSTAWA „MIKOŁAJ REJ 1505-1569” Z BIBLIOTEKI KÓRNICKEJ PAN W MUZEUM LITERATURY IM. ADAMA MICKIEWICZA W WARSZAWIE

(24 IX 2005-6 X 2005)

ORAZ W ZESPOLE SZKÓŁ SAMORZĄDOWYCH IM. MIKOŁAJA REJA W REJOWCU FABRYCZNYM

(25 XI-15 XII 2005)

Przygotowana przez Wandę Karkucińską i Marię Łuczak dla Biblioteki Kórnickiej wystawa z okazji 500-lecia urodzin Mikołaja Reja została wypożyczona przez Centrum „Łowicka” z Warszawy – głównego animatora *Roku Mikołaja Reja w 500-lecie urodzin. Dni Literatury i Kultury Staropolskiej 22.09-25.09.2005 r.* i wyeksponowana w pięknych salach Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza. Warszawskie uroczystości odbywały się pod patronatem Prezydenta m. st. Warszawy – Lecha Kaczyńskiego oraz Ministra Kultury Waldemara Dąbrowskiego.

Według listu dyrektora Muzeum Literatury – prof. Janusza Odrowąża-Pieniążka – nadesłanego do Biblioteki Kórnickiej, nasza wystawa *cieszyła się niekłamany z zainteresowaniem wśród publiczności i choć czynna była tylko dwa tygodnie – odwiedziło ją około 500 osób, a praca autorek wystawy umożliwiła prezentację niezwykle ciekawych i nadzwyczaj interesująco opracowanych zbiorów Biblioteki Kórnickiej, związanych z autorem „Kupca”*.

Wersję wystawy „dla Warszawy” oraz szkoły im. Mikołaja Reja w Rejowcu Fabrycznym, która także poprosiła o wypożyczenie eksponatów, przygotowała Maria Łuczak. Otwarcie wystawy w Rejowcu w dniu 25 XI 2005 r. miało niezwykle uroczystą oprawę. W ciągu trzech tygodni obejrzała ją młodzież, nauczyciele i mieszkańcy Rejowca oraz okolic. Piękny list dyrektor szkoły im. Mikołaja Reja – pani Alicji Dorosz – sprawił nam ogromną satysfakcję: *Proszę przyjąć wyrazy podziękowania, które składamy w imieniu mieszkańców Rejowca Fabrycznego: rodziców, uczniów, grona pedagogicznego oraz lokalnych władz. Pani życzliwy stosunek do naszych poczynań oraz chęć współpracy umożliwiły nam wzbogacenie obchodów 500-lecia urodzin Mikołaja Reja o ważny element dydaktyczno-wychowawczy, pozwalający na pogłębienie wiedzy dotyczącej poety [...]. Mamy nadzieję, że nawiązane kontakty będą owocowały w przyszłości i przyczynią się*

do podnoszenia poziomu naszych działań, promujących osiągnięcia polskiej literatury. Jesteśmy wdzięczni za okazaną pomoc i życzymy dalszych sukcesów w popularyzowaniu szeroko rozumianych tekstów kultury.

Maria Łuczak

**Z BADAŃ NAD HISTORIĄ I LITERATURĄ SZACHÓW
II. MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM HISTORYKÓW SZACHÓW**

22 – 24 X 2007

Przed pięciu laty – 18 września 2002 roku – żegnaliśmy w kórnickim zamku uczestników I. Międzynarodowego Seminarium Historyków Szachów słowami: „do zobaczenia w tym samym miejscu za pięć lat”. Ten czas minął bardzo szybko, ale dzisiaj z satysfakcją można stwierdzić, że wykorzystaliśmy go dobrze. Kontakty i przyjaźnie zawarte przed pięciu laty były podtrzymywane i wzmacniane nie tylko korespondencyjnie. W ciągu tego okresu odwiedzili Bibliotekę Kórnicką wielokrotnie historycy szachów z Niemiec (pp. Egbert Meissenburg, Siegfried Schönle, Harald E. Balló), Czech (prof. Vlastimil Fiala), Izraela (Eli Hiltch) i Polski (p. Tomasz Lissowski). W październiku 2006 r. gościliśmy dziesięcioosobową grupę członków Ken Whyld Association (Biblioteka Kórnicka jest honorowym członkiem tego elitarnego stowarzyszenia od 2006 r.) oraz Lasker Gesellschaft z Niemiec, Holandii, W. Brytanii, Szwecji i Szwajcarii – a w czerwcu 2007 r. barona Thassilo von Heydebrand u. d. Lasa (prawnuka twórcy kolekcji szachowej) z rodziną (11 osób).

Nasze odpowiedzi na liczne kwerendy, napływające do Kórnicka i świadczące o rosnącym zainteresowaniu kolekcją von der Lasy, pomogły autorom kanadyjskim, amerykańskim, włoskim, angielskim, czeskim, niemieckim i polskim w powstaniu nowych publikacji.

Decyzja o zorganizowaniu w Kórniku II. seminarium historyków szachów była więc naturalną konsekwencją przyjętej przed pięciu laty zasady promowania spuścizny von der Lasy, a przy okazji kórnickich zbiorów Działyńskich i Zamoyskich. Po raz drugi organizacją imprezy oraz opracowaniem programu zajęła się Maria Łuczak.

Po konsultacjach ze stroną niemiecką ustaliliśmy termin trzydniowego seminarium: 22 – 24 października 2007 r. oraz temat (nawiązujący do tytułu jednego z dzieł von der Lasy): „Z badań nad historią i literaturą szachów”. W połowie roku mieliśmy już listę osób, które zadeklarowały przyjazd i gotowość wygło-

szenia referatów. Mogliśmy przystąpić do drukowania programu i zaproszeń (p. M. Pietrowicz).

Do Kórnika przyjechało 25 osób: z Niemiec **Michael Negele, Egbert Meisenburg, Siegfried i Petra Schönle, Ute Rettberg, Maria Schetelich, arcymistrz Robert Hübner** (który rozegrał symultanę z młodzieżą z kórnickich szkół), z Holandii: **Jurgen Stigter, Fred van der Vliet**, z Włoch: **Alessandro Sanvito**, z Hiszpanii: **Carmen Romeo**, z Rosji: **arcymistrz Jurij L. Averbach, Izaak M. Linder, Władimir I. Linder**, z Czech: **Vlastimil Fiala**, z Austrii: **Karl i Hedwig Kadletz**, z USA: **Raymond Kuzanek**, ze Szwajcarii: **Tony Prezioso**, ze Szwecji: **Calle Erlandsson**, z Polski: **Andrzej Filipowicz – wiceprezes Polskiego Związku Szachowego, honorowy członek FIDE, Tomasz Lissowski, Jerzy Moraś, Adam A. Hetnal, Maciej Michalski**. Goście zostali zakwaterowani w kórnickich hotelach oraz w pokojach gościnnych Biblioteki.

Uroczystego otwarcia obrad dokonał prof. dr hab. Tomasz Jasiński – dyrektor Biblioteki Kórnickiej PAN. Podczas tej ceremonii obecni byli prezesi: Janusz Woda (Polski Związek Szachowy), Stanisław Grzesiak (Fundacja Zakłady Kórnickie) oraz burmistrz Kórnika Jerzy Lechnerowski a także opiekun kórnickiej sekcji szachowej „Wieża” Ryszard Bartkowiak.

W ciągu trzech dni wygłoszono 22 referaty związane z postacią i działalnością von der Lasy oraz historią szachów. Bibliotekę Kórnicką reprezentowała Maria Łuczak, która wygłosiła w języku niemieckim referat o dzienniku barona von Heydebranda z podróży dookoła świata.

Podczas pierwszego dnia goście obrad wzięli udział w wernisażu wystawy ekslibrisów artysty z Krakowa dra Krzysztofa Kmiecia „Nie tylko szachy” (przygotowanej przez Łukasza Fobera) oraz obejrzeni prezentację „Rara z kolekcji von der Lasy”. Wieczorem wysłuchano koncertu pianisty Michała Karasiewicza (m.in. premierowe wykonanie kompozycji Giuseppe Liberaliego, napisanej w 1884 r. ku czci wielkiego amerykańskiego szachisty – Pablo Morphy’ego) oraz arii z oper G. F. Händla w wykonaniu kontratenora Tomasza Raczkiwicza.

Drugiego dnia uczestnicy seminarium pojechali do Osiecznej, by tam – na dawnym cmentarzu ewangelickim – odwiedzić odrestaurowane pieczołowicie przez członków Towarzystwa Ziemi Osieckiej groby Tassila von Heydebranda i jego rodziny. Uroczystości na cmentarzu – w obecności pastora z Leszna, władz Osiecznej, młodzieży szkolnej, przedstawicieli lokalnych mediów oraz poznańskiej telewizji – wywarły na gościach wielkie wrażenie.

Dzięki uprzejmości i gościnności pani dyrektor dr Marii Gawlińskiej mogliśmy zwiedzić zamek, w którym Tassilo mieszkał pod koniec życia i w którym zmarł. Następnie, w pięknej sali rycerskiej – przy wspaniałym poczęstunku – wysłuchano historii osieckiego zamku, opowiedzianej arcyciekawie (i wzbogaconej prezentacją komputerową planów i widoków) przez pana dra Macieja Mi-

chalskiego z UAM. W jednej z sal można było także podziwiać kolekcję szachów pana Kościelniaka. W Osiecznej goście odwiedzili kościół i klasztor franciszkanów oraz kościół parafialny.

Trzeciego dnia wysłuchano kolejnych referatów, korzystano w czytelni z możliwości zamawiania dzieł z kolekcji szachowej, przyglądano się zmaganiom młodzieży kórnickiej z szachowej sekcji „Wieża” podczas symultany z arcymistrzem Hübnerem, zwiedzano zamek i obejrzano biblioteczne skarby z kolekcji Działyńskich i Zamoyskich.

Po wspólnej fotografii i pożegnalnej kolacji, po przemówieniach pełnych ciepłych słów pod adresem gospodarza imprezy – Biblioteki Kórnickiej – nastąpiło uroczyste zakończenie II. Międzynarodowego Seminarium Historyków Szachów.

Maria Łuczak